

Státní
veterinární
správa

Krajská veterinární správa SVS pro Kraj Vysočina

Aktuálně řešená problematika welfare v chovech hospodářských zvířat

MVDr. Miroslav Dopita

- **Zákon č. 166/1999 Sb. o veterinární péči**
 - § 4 povinnosti chovatelů - sledovat zdravotní stav zvířat, v odůvodněných případech jim včas poskytnout první pomoc a požádat o odbornou veterinární pomoc

- **Zákon č. 246/1992 Sb. na ochranu zvířat proti týrání**
 - Výčet jednání, které je považováno za týrání - § 4
 - Ochrana hospodářských zvířat - § 9 - 12g

- **Vyhláška č. 208/2004 Sb. o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat**

- **Nařízení Rady (ES) č. 1/2005 o ochraně zvířat během přepravy**
(způsobilost zvířat k přepravě – chovatelé nesmí zvířata nezpůsobilá předat k přepravě!!!)

ZPŮSOBILOST K PŘEPRAVĚ

ABSOLUTNĚ vyloučena z přepravy zvířata, která

- a) se bez bolesti nebo pomoci nemohou sama pohybovat
- b) mají závažné otevřené rány nebo výhřezy
- c) jde o březí zvířata, u nichž již uplynulo 90 % či více očekávané doby březosti, nebo samice, které porodily v předcházejícím týdnu
- d) jde o novorozená zvířata, která ještě nemají úplně zahojený pupek
- e) jde o selata mladší tří týdnů, jehňata mladší jednoho týdne a telata mladší deseti dnů, ledaže jsou přepravována na vzdálenost menší než 100 km

Pokud zvíře spadá do některé z těchto kategorií zvířat absolutně vyloučených z přepravy, NESMÍ chovatel předat zvíře k přepravě, i když bude k dispozici *Souhlas soukromého veterinárního lékaře s přepravou zraněného, nemocného nebo vyčerpaného zvířete na jatky !!!*

Se souhlasem soukr.veterinárního lékaře je možno přepravovat zvířata, která jsou vyčerpaná, nemocná nebo zraněná pouze lehce, přeprava jim nepřivedí další utrpení a jejichž stav posoudil soukromý veterinární lékař.

U zvířat absolutně vyloučených z přepravy je však možné provést nucenou porážku mimo prostor jatek (na hospodářství).

Musí však být vystaveno *Veterinární osvědčení v případě nucené porážky mimo prostor jatek*, které vystaví soukromý veterinární lékař, který byl pro tuto činnost schválen příslušnou krajskou veterinární správou. Tento veterinář musí být nucené porážce přítomen, přičemž provede vyšetření zvířete, posoudí jeho vhodnost pro nucenou porážku a potvrdí následně provedení omráčení a vykrvení zvířete.

Manipulace se zvířaty

Zcela nevhodné zacházení se zvířaty při jejich pohánění a nakládce:

Bití, kopání, nevhodné či zakázané použití elektrických pohaněčů, nešetrná manipulace zvířat technikou (nakladač, přemísťování zvířat ve visu na pánevním zvedáku, tažení za traktorem)

Personál často neví jak se zvířaty manipulovat, stojí ve slepém úhlu zvířat či naopak v únikové zóně a takto naháněná zvířata nemohou adekvátně na pohánění reagovat, často řada úkonů ve spěchu (např. učení prvotelek na dojírnu), pohánění zvířat, která nemají možnost pohybu vpřed, nahánění zvířat do tmavšího prostoru, atd.

Použití elektrických pohaněčů:

- využívat jen minimálně, pouze za určitých podmínek
- pouze u dospělého skotu a prasat v případě, když odmítají pohyb
- jen tehdy, když zvířata mají dostatečný prostor k průchodu
- výboje nesmějí trvat déle než jednu vteřinu
- musí být vhodným způsobem časově rozloženy
- jen na svaly zadních končetin
- nepoužívat opakovaně, pokud zvíře nereaguje

U jiných kategorií a mladších zvířat – použití ZCELA ZAKÁZÁNO

Jiné možnosti pohánění zvířat

Zvukový pohaněč

Desky (prasata, mladší kategorie zvířat)

Plastové tyčky, hadice

- funkce „prodloužené ruky“, na osvalené části pánevních končetin

Manipulace s ulehnutými zvířaty:

- **Vždy musí být šetrná**
- **Pokud možno- ideálně léčba či ošetření v místě, kde k ulehnutí či poranění došlo**
- **Pokud nelze – zajistit bezpečné uchycení a přemístění do izolačního kotce – využití záchytných popruhů, pásů, sítí, pevných gumových podložek**
- **Porážka mimo jatky- měla by být provedena tam, kde k ulehnutí, zranění došlo**

Pánevní zvedák- ano či ne?

Povolená, komerčně vyráběná pomůcka, ALE !!

nemá smysl zvedat krávy pánevním zvedákem, když nejsou schopné stát

- může posloužit k pozvednutí zvířat na místě, kde leží, kdy zvíře díky nadzvednutí nabyde stabilitu, slouží jako podpora, nadzvednutí zvířat k upevnění dalšího pásu

Neslouží k přemístění zvířete, jeho vlečení ve visu!!!

- **Pánevní zvedák- doporučované použití – současně s další podporou (hrudní pás, popruh)**

[https://www.veterinarni.cz/.../list=0](#)

Zvedák krav

K možnému využití:

— Jak se to řeší u koní ?

- IZS (integrovaný záchranný systém) – hasiči
- Horse Emergency z.s.
www.konskazachranka.cz
https://www.facebook.com/konskazachranka.cz?locale=cs_CZ
- "záchranné sítě pro koně" - EQUIVET Sling od firmy Kruuse
- profesionální záchranné trojnožky SKEDCO (USA), soubor lanového kladkostroje, brzdy a pádového zachycovače

Záchrana pro koně i pro skot

- Ulehlá zvířata (vyčerpaná, zraněná ...) bez pomoci nevstanou
- Rekonvalescence v závěsné síti

Další jednání, které by bylo posouzeno jako týrání - příklady

- Rutinní svazování končetin zvířat bez zdravotní indikace

Další jednání, které by bylo posouzeno jako týrání
Neposkytnutí včasné péče zvířeti, jeho proležení

Další jednání, které by bylo posouzeno jako týrání
Zařezání řetězu a další

Problematika proškolení zaměstnanců/personálu

- vstupní/průběžné
- školení je ve většině případů pouze součástí BOZP, kde je stručně zmiňovaná problematika práce a zacházení se zvířaty z hlediska dodržování welfare
- proškolení by bylo vhodné rozšířit o popis konkrétních situací (manipulace, používání poháněcích pomůcek, zakázané způsoby manipulace a jednání, provozní postupy, bezpečnost atd.)